

Uitvoeringsplan Recreatie & Toerisme

Heeze-Leende 2025-2027

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1. Rollen en verantwoordelijkheden.....	3
2. Middelen.....	5
3. Doorkijk naar 2030 – 2040.....	7
4. Uitvoeringsagenda 2025-2027	8
5. Speerpunten	13
Speerpunt 1 Positionering en Beleid Recreatie & Toerisme	13
Speerpunt 2 Beleefbaarheid van natuur, cultuur en erfgoed optimaliseren	14
Speerpunt 3 Aanbod kwalitatieve en aantrekkelijke recreatieve routes	15
6. Bijlage	16
Uitgangspunten voor het uitvoeringsplan	16
SWOT-analyse.....	18

Inleiding

De gemeente Heeze-Leende beschikt over unieke natuurgebieden, cultuurhistorische elementen en een aantrekkelijke regio voor toerisme en recreatie. De gemeente wil de recreatieve en toeristische sector versterken, met een focus op duurzame ontwikkelingen die natuur en cultuur respecteren en de lokale ondernemers economisch faciliteren.

Het doel is een duurzame, toegankelijke en goed verbonden gemeente, die aantrekkelijk is voor zowel bewoners als toeristen. De ambities richten zich op het bereiken van een balans tussen natuurbehoud en recreatie, met een focus op kleinschalige ontwikkelingen en een beter gebruik van het landschap voor recreanten.

De gemeente Heeze-Leende bevindt zich in een strategisch en aantrekkelijk deel van de Brainportregio. Er zijn duidelijke trends in de groei van de toeristische sector, maar er zijn ook zorgen over de druk op natuurgebieden door toenemende recreatie.

Uitvoeringsplan

Het uitvoeringsplan Recreatie & Toerisme is gebaseerd op de ambities uit het Raadsprogramma Heeze-Leende 2022, de Omgevingsvisie Heeze-Leende 2040, het onderzoek Recreatie & Toerisme Heeze-Leende 2023, ambities uit de nationale / provinciale omgevingsvisie, Metropoolregio Eindhoven en gesprekken met samenwerkingspartners en stakeholders.

Dit uitvoeringsplan richt zich op het optimaliseren van de verbindingen tussen natuurgebieden, dorpscentra en het landelijk gebied. De focus ligt op het verbeteren van de recreatieve routes, het vergroten van de beleving van cultuurhistorische elementen en het versterken van de identiteit van de gemeente.

Er is gekozen voor een uitvoeringsagenda met een looptijd van 2 jaar, losstaand van een college- en raadsperiode.

Op basis van de genoemde ambities en de looptijd van 2 jaar, zijn er een drietal speerpunten geformuleerd:

- Speerpunt 1: Positionering en beleid recreatie en toerisme
- Speerpunt 2: Beleefbaarheid van natuur, cultuur en erfgoed optimaliseren
- Speerpunt 3: Aanbod kwalitatieve en aantrekkelijke recreatieve routes

Proces

In de uitvoeringsagenda staan de beoogde doelen geformuleerd met daaraan gekoppeld de acties die hiervoor worden uitgevoerd.

Daarnaast staan de betrokken partners beschreven en het beoogde resultaat met realisatietermijn.

In verband met het ontbreken van een beleidsplan Recreatie en Toerisme is het noodzakelijk, binnen het lopende termijn van dit uitvoeringsplan, een beleidsplan op te stellen t.b.v. het actualiseren van het uitvoeringsplan 2027 en verder.

Samenwerkingspartners

Er wordt samengewerkt met bewoners, ondernemers, buurgemeenten, natuurorganisaties en waterschappen aan de ontwikkeling van een “duurzaam leisure-landschap”, dat zorgt voor een evenwichtige beleving van natuur en recreatie.

Dit uitvoeringsplan geeft ook richting aan de jaarplannen van samenwerkingspartner, Recreatief Heeze-Leende en wordt er een koppeling gemaakt met Natuurgrenspark De Groote Heide.

1. Rollen en verantwoordelijkheden

Een succesvolle uitvoering van het uitvoeringsplan vereist een nauwe samenwerking tussen de gemeente, lokale ondernemers, natuurorganisaties, en andere stakeholders.

De gemeente Heeze-Leende speelt een centrale rol in de coördinatie en financiering, terwijl recreatieve organisaties de uitvoering van specifieke projecten op zich nemen. Samenwerken met externe partners, zoals natuurorganisaties en regionale organisaties zoals De Groote Heide, is essentieel voor de realisatie van de beoogde doelen.

Betrokken partijen

Gemeente Heeze-Leende

- Is verantwoordelijk voor de algemene coördinatie van het uitvoeringsplan en de toezichthoudende rol over de voortgang van de uitvoering.
- Stuurt op agenda en monitort de uitvoering en resultaten.
- Zorgt voor het vaststellen van het budget en het beheren van de benodigde financiële middelen, zowel voor de eigen taken als voor gezamenlijke projecten.
- Is verantwoordelijk voor het opstellen en handhaven van de nodige regelgeving, zoals bestemmingsplannen, vergunningen en milieuvoorschriften.
- Organiseert communicatie en participatie met de lokale gemeenschap en andere stakeholders, om draagvlak en betrokkenheid te waarborgen.

Recreatief Heeze-Leende

- Is verantwoordelijk voor de uitvoering van veel van de specifieke acties uit het plan, zoals het verbeteren van recreatieve routes, het organiseren van bijeenkomsten met leden en het ontwikkelen van marketingcampagnes.
- Het coördineren van de samenwerking met lokale ondernemers, verblijfsaanbieders en andere toeristische partners om het aanbod te versterken.
- Het ontwikkelen en implementeren van de marketing- en communicatiestrategieën.
- Het ondersteunen van evenementen die bijdragen aan de zichtbaarheid van Heeze-Leende als toeristische bestemming.

Natuurgrenspark de Groote Heide

- Is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van duurzame recreatiemogelijkheden.
- Het versterken van de recreatieve verbindingen tussen natuurgebieden en dorpskernen en het optimaliseren van natuur(toegangs)poorten.
- Het ontwikkelen van belevingsroutes en het versterken van de kennis van natuur en cultuurhistorie.

Visit Brabant en Provinciale Overheden

- Visit Brabant en provinciale overheden zijn verantwoordelijk voor de regionale samenwerking en de verbinding van het uitvoeringsplan met bredere toeristische en recreatieve initiatieven in Brabant.
- Ze ondersteunen de promotie van Heeze-Leende in bredere regionale en nationale contexten en dragen bij aan gezamenlijke marketingcampagnes.
- Visit Brabant is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de routenetwerken in Noord-Brabant. Zij verzorgen herstelwerkzaamheden en vervanging van de knooppuntenborden.

Lokale Ondernemers en Leisure Aanbieders

- Lokale recreatieve en toeristische ondernemers zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van producten en diensten die bijdragen aan het toeristische aanbod.
- Ondernemers werken samen om het aanbod van recreatie, evenementen en overnachtingsmogelijkheden te verbeteren en af te stemmen op de behoeften van toeristen.

Staatsbosbeheer en Brabants Landschap

- Deze organisaties spelen een rol in het beheer van natuurgebieden en het versterken van de biodiversiteit in de regio, evenals in het ontwikkelen van recreatieve mogelijkheden binnen deze gebieden.
- Ze dragen bij aan het behoud van natuur en landschap door duurzame ontwikkelingen en het beschermen van belangrijke natuurgebieden.

Brabant Water en Waterschap de Dommel

- Deze organisaties spelen een rol in de realisatie van het drinkwaterlandschap De Groote Heide, evenals in het ontwikkelen van recreatieve mogelijkheden in dit gebied.

2. Middelen

De benodigde middelen omvatten zowel financiële middelen als personeel, communicatiemiddelen, duurzame oplossingen en middelen om de voortgang te monitoren. Deze middelen dragen allemaal bij aan het succes van het uitvoeringsplan en de toekomstbestendigheid van de toeristische en recreatieve ontwikkelingen in de gemeente Heeze-Leende.

Financiële Middelen

Gemeentelijke begroting:

De gemeente stelt budgetten beschikbaar voor de uitvoering van de acties.

Begroting Stimulering Toerisme 2025	
Algemene/Overige uitgaven	€ 5.283,-
Onderhoud algemeen	€ 27.634,-
Uitg. toerisme en recreatie	€ 63.237,-
Subsidies	€ 40.000,-
Inkomensoverdr overige instell-pers (oa subsidies)	€ 45.102,-
Totale begroting	€ 181.256,-

Onderstaande vaste kosten worden gefinancierd uit de begroting Stimulering Toerisme:

- Visit Brabant: Beheer en onderhoud routenetwerk inclusief vervangingsfonds.
- Natuurgrenspark De Groote Heide: Jaarlijkse bijdrage en ondersteuningskosten
- Recreatief Heeze-Leende: Subsidie
- Dorpskernen: Jaarlijkse bijdrage kerstversiering

Variabele kosten:

- Marketingmiddelen
- Realisatie routes
- Onvoorziene kosten

Subsidies:

- Natuurgrenspark De Groote Heide heeft financiering verkregen via Europese Interreg subsidie voor het uitvoeren van ontwikkelingsprojecten binnen de 6 samenwerkende gemeenten.
- Recreatief Heeze-Leende ontvangt een jaarlijkse subsidie t.b.v. het stimuleren van toerisme in de gemeente en de samenwerking te versterken tussen de brancheorganisaties.

Personele Middelen

Gemeente Heeze-Leende:

- De gemeente zal personeel inzetten voor de coördinatie van het plan en de uitvoering van beleid en regelgeving.

Recreatief Heeze-Leende:

- Inzet voor het dagelijks beheer van recreatieve routes, het organiseren van bijeenkomsten met stakeholders en het onderhouden van contacten met toeristische aanbieders.

Externe partners:

- Waar nodig wordt expertise ingehuurd voor specifieke taken, zoals marketing- en communicatiespecialisten, projectmanagers voor grootschalige projecten, of natuurorganisaties.

Communicatiemiddelen

Marketingmaterialen:

- De ontwikkeling van visuele identiteit, campagne- en communicatiemiddelen zoals brochures, websites, sociale media en andere platforms.

Online en offline platforms:

- Digitale platformen, zoals een website en apps voor toeristische informatie, routeplanning en evenementenkalenders om de regio als toeristische bestemming te profileren, zowel lokaal als regionaal.

Duurzame en Innovatieve Oplossingen

Digitale technologieën:

- Het gebruik van digitale innovaties om bezoekersstromen te monitoren, informatie te delen en de beleving van toeristen te verbeteren, bijvoorbeeld via apps en interactieve plattegronden.

Communicatie omtrent de voortgang uitvoeringsagenda

Gemeente Heeze-Leende:

- Voert maandelijks interne voortgangsgesprekken met betreffende afdelingsmanager, portefeuillehouder en betrokken ambtenaren.
- Voert om de 2 maanden een voortgangsgesprek met samenwerkingspartner Recreatief Heeze-Leende.
- Communiceert actief met betrokken stakeholders.

3. Doorkijk naar 2030 – 2040

De gemeente Heeze-Leende heeft een natuur- en cultuurhistorisch rijk landschap waarin de bewoners en recreanten een sterkere verbinding hebben met de natuur. De gemeente biedt duurzame en circulaire oplossingen in de landbouwsector, en recreatie is een economische motor geworden zonder de natuur te schaden.

Samen met de buurgemeenten, waterschappen en natuurbeheerders ontwikkelen we een duurzaam leisure-landschap, waarbij de nadruk ligt op de beleving van de natuur en ecologische verantwoordelijkheid. De focus ligt op het beschermen van Natura-2000-gebieden en het ontwikkelen van ecologisch verantwoorde recreatie. Dit gaat hand in hand met het versterken van het landschap door het verbeteren van de verbindingen tussen natuurgebieden, dorpen en landbouwgebieden.

2030

De belangrijkste recreatieve verbindingen en voorzieningen in dorpen en natuurgebieden moeten zijn gerealiseerd. Er is een duidelijke koppeling tussen dorpscentra en natuur, met verbetering van het toeristische aanbod.

De natuurgebieden worden behouden, en er is ruimte voor kleinschalige, duurzame toeristische initiatieven, zoals boerderijwinkels en Bed & Breakfasts, die goed aansluiten bij de lokale cultuur en natuur. Kleinschalige toeristische initiatieven en ecologische en culturele waarden moeten worden gecombineerd om de regio aantrekkelijk te houden voor zowel bewoners als recreanten.

De dorpscentra moeten levendiger worden door een grotere aantrekking van recreanten, waarbij cultuurhistorische en natuurbeleving de kern vormen. We hebben oog voor cultuurhistorische elementen en zorgen ervoor dat recreatie past bij het landschap.

2040

De gemeente Heeze-Leende moet zich hebben gepositioneerd als een topbestemming voor kleinschalig, duurzaam recreatief toerisme in de Brainportregio, met een versterkte identiteit van de dorpen, verbeterde biodiversiteit en een balans tussen natuur en recreatie.

4. Uitvoeringsagenda 2025-2027

Deze uitvoeringsagenda geeft een overzicht van de belangrijkste doelen en acties die de gemeente Heeze-Leende in samenwerking met diverse partners zal ondernemen om de ambitie voor recreatie en toerisme in de gemeente te realiseren.

De nadruk ligt op korte termijn acties welke binnen 1,5 jaar gerealiseerd moeten zijn.

Speerpunt 1 Positionering en Beleid Recreatie & Toerisme				
Doel	Acties	Betrokken partners	Realisatie	Resultaat
We versterken de zichtbaarheid en vindbaarheid van het recreatieve aanbod via diverse kanalen, zowel online als offline. De focus ligt op eigen bewoners en inwoners uit omliggende gemeenten en de Brainportregio.	Het recreatieve aanbod via diverse kanalen, zowel online als offline beter zichtbaar en vindbaar maken.	Recreatief Heeze-Leende Gemeente Heeze-Leende NGP De Grootte Heide	Q4 2025 Doorlopend	Actueel aanbod is vindbaar op websites en sociale mediakanalen. We maken gebruik van ODP's (Online Data Platforms) t.b.v. het zichtbaar en vindbaar maken van evenementen.
Verbeterde samenwerking met ondernemersvereniging Recreatief Heeze-Leende.	Evaluatie samenwerking m.b.t. uitvoerende taken en rollen van Recreatief Heeze-Leende. Draagvlak creëren voor het implementeren van de gemeentelijke ambities in het jaarplan.	Gemeente Heeze-Leende Recreatief Heeze-Leende	Q4 2025 Doorlopend	Er is een jaarplan 2026 opgesteld inclusief de gemeentelijke ambities.

Doel	Acties	Betrokken partners	Realisatie	Resultaat
We versterken de zichtbaarheid en vindbaarheid van het recreatieve aanbod voor de Brainport regio, met name voor de 'nieuwe' inwoners.	Investeren in marketing en promotie, gericht op bewoners van de Brainportregio.	NGP De Grootte Heide Recreatief Heeze-Leende Gemeente Heeze-Leende	Q4 2025 Doorlopend	Het recreatieve en toeristische aanbod is zichtbaar en vindbaar op locaties binnen de Brainport regio.
We creëren een jaarrond recreatief- toeristisch aanbod.	Doormiddel van zomer en winter activiteiten te stimuleren en een doorlopende evenementenkalender te bieden op visitheezeleende.nl en degrootheide.eu .	Leisure aanbieders Recreatief Heeze-Leende Gemeente Heeze-Leende NGP De Grootte Heide	Q4 2025 Doorlopend	Actueel aanbod aan activiteiten en evenementen is via diverse online en offline kanalen vindbaar en zichtbaar. Kanalen zijn o.a. visitheezeleende.nl , degrootheide.eu , regioradar.nl , nieuwsbrief gemeente, sociale media.
We participeren in de regionale samenwerking Natuurgrenspark De Grootte Heide.	We zetten in op gebiedspromotie en het richting geven en uitvoeren van projecten. We zorgen voor een duidelijke positionering van Heeze-Leende binnen De Grootte Heide.	Gemeente Heeze-Leende NGP De Grootte Heide Recreatief Heeze-Leende	Q1 2027 Doorlopend	Begin 2027 eindigen de Interreg gelden waarbij lopende projecten moeten zijn afgerond. Doorlopend blijft de samenwerking t.b.v. gebiedspromotie.
We ontwikkelen een beleidsplan recreatie & toerisme voor de duur van ca. 5-7 jaar. Hieruit voortvloeiend ontstaat een uitvoeringsagenda tot 2035	We onderzoeken hierbij de recreatieve en toeristische identiteit van Heeze-Leende. We schetsen een toekomstbeeld met daarbij het belang van recreatie en toerisme voor inwoners en ondernemers. We betrekken andere beleidsterreinen en stakeholders.	Gemeente Heeze-Leende Stakeholders Burgers/Inwoners	Q1 2027	Beleidsplan vastgesteld begin 2027.

Speerpunt 2 Beleefbaarheid van natuur, cultuur en erfgoed optimaliseren

Doel	Actie	Betrokken partners	Realisatie	Resultaat
Recreatieve instandhouding en ontwikkeling van natuurgebied de Groote Heide (Heeze).	We participeren in de recreatieve ontwikkeling van drinkwaterlandschap de Groote Heide. We versterken de (educatieve) natuurbeleving voor jong en oud.	Gemeente Heeze-Leende Brabant Water Waterschap de Dommel	Q4 2025	Eind 2025 ligt er een plan klaar voor de recreatieve ontwikkeling van drinkwaterlandschap de Groote Heide. De navolgende planning is afhankelijk van de werkzaamheden uitgevoerd door Brabant Water.
Spreiding van de recreatieve druk binnen de gemeente en met name de natuurgebieden.	We onderzoeken de zonering van de toeristische-recreatieve gebieden en bekijken waar spreiding noodzakelijk en mogelijk is. We onderzoeken hierbij ook de mogelijkheden tot bezoekersmonitoring.	Gemeente Heeze-Leende Staatsbosbeheer Visit Brabant NGP De Groote Heide	Q4 2025	Eind 2025 is duidelijk of we bezoekers gaan monitoren (kosten/baten en of we inzetten op spreiding van recreanten).
We versterken de identiteit van de natuurgebieden en (cultuur)landschappen.	We onderzoeken bestaande routes en zorgen voor voldoende informatie voor bezoekers. We maken bestaande routes beleefbaar doormiddel van verhalen en activiteiten.	Gemeente Heeze-Leende Recreatief Heeze-Leende NGP De Groote Heide	Q2 2026	We hebben minimaal 3 bestaande routes onderzocht en opnieuw vindbaar/zichtbaar gemaakt voor bezoekers. Minimaal 2 van deze bestaande routes is beleefbaar gemaakt voormiddel van een verhaal of activiteit.
We versterken de identiteit van de dorpen.	We maken cultuurhistorische en erfgoedelementen beter zichtbaar en beleefbaar.	Gemeente Heeze-Leende Recreatief Heeze-Leende NGP De Groote Heide	Q4 2026 Q1 2027	We hebben eind 2026 de toegankelijkheid van minimaal 6 cultuurhistorische sites verbeterd met bewegwijzering, informatiepanelen en toegenomen zichtbaarheid. Wanneer bovenstaande is uitgevoerd ontwikkelen we routes langs de cultuurhistorische elementen.

Speerpunt 3 Aanbod kwalitatieve en aantrekkelijke recreatieve routes

Doel	Actie	Betrokken partners	Realisatie	Resultaat
We verbeteren de kwaliteit en actualiteit van het recreatieve (knooppunten) routenetwerk.	We controleren, onderhouden en vervangen de bewegwijzering van de diverse routestructuren. Daarnaast maken we inzichtelijk wie er verantwoordelijk is voor beheer en onderhoud van de recreatieve paden.	Recreatief Heeze-Leende Visit Brabant/Routebureau Gemeente Heeze-Leende	Q4 2025	Het volledige knooppunten netwerk (fiets/wandel/ruiter) in de gemeente is gecontroleerd.
			Q4 2025	Beheer en onderhoud van de recreatieve paden is inzichtelijk gemaakt.
			Q4 2026	Het knooppuntennetwerk is geoptimaliseerd. Bewegwijzering en bebording is kwalitatief op orde.
We borgen de kwaliteit van de recreatieve informatie.	We controleren de recreatieve informatieborden (meesterwerkpaaltjes en gedichtentafels) en borgen de kwaliteit door onderhoud, vervanging of toevoeging van informatieborden.	Recreatief Heeze-Leende	Q2 2026	Tweede kwartaal van 2026 is de recreatieve informatievoorziening geoptimaliseerd.
			Doorlopend	Onderhoud van de recreatieve informatieborden.
We creëren aantrekkelijke recreatieve routes/verbindingen tussen de (grensoverschrijdende) natuurgebieden en de dorpskernen, met het landelijke gebied en de beekdalen als schakel.	Bestaande routes en verbindingen worden verzameld. Startpunten en knooppunten in de dorpskernen worden toegevoegd of uitgelicht.	NGP De Groote Heide Gemeente Heeze-Leende Recreatief Heeze-Leende Visit Brabant/Routebureau	Q4 2026	Nieuwe verbindingen (met start/knooppunten in de dorpskernen) zijn gecreëerd.

Doel	Acties	Betrokken partners	Realisatie	Resultaat
Ontwikkelen van één belevingsroute en één ommetje.	We ontwikkelen minimaal één belevingsroute welke aansluit bij de identiteit van Heeze-Leende. Daarnaast creëren we minimaal één ommetje in het landelijk gebied.	Gemeente Heeze-Leende Recreatief Heeze-Leende Participatie ondernemers/burgers Visit Brabant	Q4 2026 Q4 2026	We onderzoeken of we een belevingsroute kunnen ontwikkelen welke aansluit bij de thema's van Visit Brabant. We organiseren een wedstrijd/participatiesessie voor het creëren van een ommetje in het landelijk gebied.
Recreatieve instandhouding en ontwikkeling van natuurgebied de Groote Heide (Heeze).	We participeren in de recreatieve ontwikkeling van drinkwaterlandschap de Groote Heide doormiddel van de herinrichting van de recreatieve routes en het toevoegen van (educatieve)belevingselementen.	Gemeente Heeze-Leende Brabant Water Waterschap de Dommel Brabants Landschap	Q4 2026	We ontwikkelen een recreatieplan met daarin de herinrichting van de recreatieve routestructuren. De herinrichting van de recreatieve routestructuren is afhankelijk van de planning van Brabant Water en Waterschap de Dommel i.v.m. het opnieuw aanleggen van paden en bewegwijzering.

5. Speerpunten

Speerpunt 1 Positionering en Beleid Recreatie & Toerisme

Beleidsplan Recreatie & Toerisme

Om de recreatie- en toeristische potentie van de gemeente ten volle te benutten, is het van belang dat er een goed recreatie- en toeristisch beleidsplan is waar de gemeente zich de komende jaren aan kan vathouden en een koers op kan uitzetten.

Een goed beleidsplan zorgt ervoor dat gemeente Heeze-Leende in staat is om gericht te werken aan de ontwikkeling en versterking van het recreatieve en toeristische aanbod. Hierdoor kan de gemeente zich onderscheiden van andere gemeenten en zich profileren als een aantrekkelijke bestemming voor recreatie en toerisme. Daarnaast zorgt een goed beleidsplan ook voor een goede balans tussen recreatie en toerisme, leefbaarheid en een bijdrage aan de economische ontwikkeling van de gemeente. Hierdoor kan de gemeente Heeze-Leende zich blijvend ontwikkelen als een aantrekkelijke bestemming voor zowel bewoners als toeristen.

Beleid Recreatie & Toerisme wordt tijdens de duur van deze uitvoeringsagenda geschreven en is gereed begin 2027.

Positionering Gemeente Heeze-Leende

We onderzoeken de identiteit van de Gemeente Heeze-Leende en versterken de lokale toeristische zichtbaarheid. We zetten marketingcampagnes in om Heeze-Leende als recreatieve bestemming zichtbaar te maken voor bezoekers, zowel lokaal als regionaal. Er moet meer bewustzijn gecreëerd worden over de recreatieve mogelijkheden in de gemeente. Meer zichtbaarheid trekt meer bezoekers en ondersteunt lokale ondernemers.

Vindbaar zijn voor bewoners van de Brainportregio

We zijn als gemeente onderdeel van de brede Brainportregio Eindhoven. Met een goed gebruikt treinstation in Heeze, verschillende (buurt)buslijnen, een goede aansluiting voor auto's op de snelwegen A67 en A2 en diverse (regionale) fietspaden zijn we uitstekend verbonden met de regio. De levendige, karakteristieke dorpen in Heeze-Leende bieden een aantrekkelijk woonklimaat voor mensen die in de Brainportregio werken. Daarnaast is Heeze-Leende een natuurrijk en recreatief uitloopgebied. We zijn als het ware 'de groene achtertuin' van de Brainport. Verhoogde bezoekersaantallen uit de Brainportregio zullen de economische impact van recreatie en toerisme in Heeze-Leende vergroten.

Jaarrond aanbod

De gemeente wil het toeristisch seizoen verlengen door jaarrond activiteiten en evenementen aan te bieden. Er wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een evenementenagenda en het afstemmen van evenementen op de verschillende seizoenen, zodat bezoekers het hele jaar door een reden hebben om naar Heeze-Leende te komen.

Speerpunt 2 Beleefbaarheid van natuur, cultuur en erfgoed optimaliseren

Balans tussen recreatie en natuur: Het behouden van natuurgebieden is essentieel, maar het benutten van de recreatieve potentie is ook belangrijk voor de economische groei van de regio. Extensieve beleving van natuurgebieden door het optimaliseren van bestaande routes, met bijzondere aandacht voor kwetsbare natuur en het minimaliseren van verstoring door recreatie.

Ons landschap heeft een recreatieve potentie binnen de Brainportregio die we graag (economisch) willen benutten, maar wel op een manier die bij ons past. We willen voorkomen dat door te grote recreatieve druk negatieve effecten op onze natuurgebieden gaan optreden. We moeten dus een goede balans zien te vinden. Juist daarom willen we in het landelijk gebied en de dorpen de belevingswaarde vergroten en recreatieve ontwikkelingen ontplooiën. We ondersteunen hier dan ook gastvrijheid en faciliteiten ter bevordering van kleinschalig toerisme. Denk aan boerderijwinkels met verkoop van streekproducten of een kleine Bed & Breakfast. Vanuit het landelijk gebied en de dorpen creëren we bovendien enkele aantrekkelijke toegangen tot de natuurgebieden. Het landelijk gebied en de dorpen gaan dan als het ware als overloopgebied fungeren. Dit ontlast de Natura 2000-gebieden.

Beleefbaarheid van kenmerkende (cultuurhistorische) elementen.

Het landschap heeft een grote cultuurhistorische waarde, wat zichtbaar is in de aanwezigheid van het oude kasteel en landgoederen, de historische bebouwingslinten in de dorpen en het kleinschalige landschap met oude boerenerven.

Die kenmerkende kwaliteiten dragen bij aan het karakter van Heeze-Leende.

Er zijn nog veel bewonings- en gebruikssporen uit vroegere tijden bewaard gebleven. Met name rond de beekdalen en in de dorpen is er een hoge archeologische verwachtingswaarde. Daarnaast zijn verscheidene cultuurhistorische elementen in het landschap aanwezig: op verschillende plekken is de verkaveling maar weinig veranderd, zoals bijvoorbeeld tussen de Leenderweg en de Groote Aa. Ook zijn de historische linten en laanstructuren in de dorpen en oude buurtschappen nog aanwezig en duidelijk zichtbaar. Tot slot zijn er in Heeze-Leende veel (Rijks)monumenten (o.a. kasteel Heeze en de Sint Victor molen) en enkele buitenplaatsen te vinden.

Samen met andere partijen investeren we in passende recreatieve voorzieningen. Korte ommetjes, de beleefbaarheid van cultuurhistorie en de toegang tot natuurgebieden (parkeren in/nabij dorpen) moeten uitnodigen tot beweging in, en beleving van, het landschap. Investerings in andere recreatieve faciliteiten laten we in principe over aan de recreatieondernemers.

Slow Leisure

Er wordt ingezet op het ontwikkelen van een aanbod gericht op 'slow leisure', waarbij bezoekers zich kunnen verbinden met de natuur en het moment. Dit sluit aan bij de trend van rust en onthaasting. Voorstellen omvatten het aanbieden van fietsverhuur, natuurcampings en het ontwikkelen van belevingsroutes. Slow Leisure gaat in de kern om activiteiten waarbij niet de activiteit zelf het hoofddoel is, maar juist het bewust genieten van waar je bent door het ondernemen van een activiteit. Voorbeelden zijn funshoppin, natuurgebieden bezoeken, wandelen/fietsen, kuuroord bezoeken en zwemmen.

Speerpunt 3 Aanbod kwalitatieve en aantrekkelijke recreatieve routes

Bieden van kwaliteit: We willen een kwalitatief goede en aantrekkelijke gemeente zijn voor zowel bewoners, bezoekers als ondernemers.

Recreatieve koppeling tussen natuurgebieden en centra van de dorpen

De afwisseling van open velden, de dichte bossen, het agrarische landschap, de karakteristieke dorpen, de beschermde natuurgebieden en de beekdalen is een essentieel kenmerk van onze gemeente. Op deze manier is het landschap een verbindende factor tussen agrariërs, inwoners en recreanten van buiten.

De landbouwsector is van oudsher een belangrijke economische functie in de gemeente. Recreatie en toerisme maakt daarnaast een steeds belangrijker deel uit van de lokale economie. De prachtige bos- en heidegebieden worden veelvuldig bezocht voor een wandeling of fietstocht. Mede door de realisatie van twee Natuurpoorten – Plaetse en Achelse Kluis – in de gemeente heeft de recreatiesector een impuls gekregen.

Op plekken in het landelijk gebied die om extensivering vragen (agrarische sector), bieden we ruimte aan de ontwikkeling van kleinschalige recreatieve voorzieningen. De nadruk ligt over het algemeen op het faciliteren van kleinschalig toerisme.

Het verbeteren de routestructuren verhoogt het aantal bezoekers in de dorpscentra en draagt bij aan de lokale economie.

Onderlinge verbondenheid van recreatieroutes (fijnmazige knooppunten)

We zorgen voor aantrekkelijke routes voor wandelaars, fietsers, ruiters en mountainbikers. De prioriteit ligt daarbij op het optimaliseren van de bestaande routestructuren en het verbeteren van de kwaliteit ervan.

Creëren van ommetjes vanuit het centrum naar het landelijk gebied, met versterkte wandel- en fietsverbindingen naar belangrijke natuurgebieden. Dit zorgt voor een sterkere koppeling tussen de twee gebieden en het nodigt recreanten uit een bezoekje te brengen aan het centrum.

Verbinding van natuurgebieden verbeteren, met een focus op het versterken van de koppeling tussen het Leenderbos en Strabrechtse Heide. Middelen hiervoor zijn kleinschalige natuurontwikkeling in en rondom de beekdalen en natuur inclusieve versterking van het (agrarische) landelijk gebied met ruimte voor recreatie. Dit zorgt voor groene, recreatieve uitlopers/groen buffers rondom de meest kwetsbare Natura 2000-gebieden.

Landelijk gebied als schakel tussen de natuurgebieden en dorpen. Het landelijk gebied moet een recreatief overloopgebied worden, waarbij kleinschalige voorzieningen, zoals boerderijwinkels en kleine campings, ontwikkeld kunnen worden in gebieden die extensievere landbouw toestaan. Bestaande recreatieve fiets-wandelroutes worden hierbij verbeterd.

6. Bijlage

Uitgangspunten voor het uitvoeringsplan

Ambities vanuit de Omgevingsvisie Heeze-Leende 2040

In 2040 is de identiteit van de verschillende gebieden verankerd in de gebiedsontwikkelingen. We hebben oog voor kenmerkende (cultuurhistorische) landschapselementen en activiteiten passen zo veel mogelijk in het landschap. Bescherming van onze natuurgebieden is een vanzelfsprekendheid. De biodiversiteit is straks verbeterd en de verbinding tussen de dorpskernen en het omliggende landschap zijn versterkt.

In 2040 is sprake van een goede balans tussen recreatie en natuur. Die hebben we bereikt door:

- In de dorpen de belevingswaarde en gastvrijheid te vergroten en kleinschalige recreatieve ontwikkelingen te ontplooiën.
- Vanuit het landelijk gebied en de dorpen aantrekkelijke toegangen tot de natuurgebieden te maken. Hierbij wordt uitgegaan van optimalisatie van de bestaande routestructuren.

Trends & Ontwikkelingen uit de Omgevingsvisie Heeze-Leende 2040

Groei van de recreatiesector: Er wordt een toename van dagrecreanten verwacht, met als gevolg economische kansen voor horeca en winkels in de dorpskernen. Tegelijkertijd moeten de natuurgebieden worden beschermd tegen negatieve effecten van deze groei.

Belemmeringen en kansen: De recreatie heeft onvoldoende verbinding met de dorpskernen, en de verblijfsaccommodaties zijn momenteel niet in lijn met de vraag. Er is behoefte aan meer kleinschalige verblijfsaccommodaties en betere infrastructuur om de recreanten langer in de regio te houden.

Lees meer

De toeristische sector in Nederland groeit hard en de verwachting is dat deze trend doorzet. De Strabrechtse Heide, het Leenderbos en de Groote Heide zijn grote recreatieve trekkers. Ook de rest van het landelijk gebied heeft vanwege de natuurlijke omgeving een recreatieve potentie, al wordt die nog niet optimaal benut. Inmiddels trekt de gemeente jaarlijks 2,7 miljoen dagrecreanten. De recreatieve sector heeft daardoor een groeiende economische waarde met veel potentie. De ecologische waarde van natuurgebieden en ruimte voor de landbouwsector mogen echter niet onder druk komen te staan door een eventuele toename van recreanten. Een sterke recreatieve en toeristische sector biedt een duidelijke maatschappelijke meerwaarde voor Heeze-Leende, onder andere omdat de extra bestedingen van recreanten bijdragen aan het op peil houden van het voorzieningenniveau in onze gemeente. Momenteel wordt de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme beperkt doordat recreanten beperkt tijd doorbrengen in de dorpen, terwijl hier juist economische mogelijkheden liggen voor horeca en winkels. Dit komt deels door de beperkte recreatieve koppeling tussen de centra en natuurgebieden en de uitstraling van de overgangszones. Twee recreatieve Natuurpoorten (De Achelse Kluis en De Plaetse) en recreatieve startpunten in de dorpen hebben al gezorgd voor een stevige verbetering. Het aanbod voor verblijfsrecreatie sluit onvoldoende aan bij deze ambitie. Veel recreanten verlaten de gemeente aan het eind van de dag weer en de recreanten die wel in de gemeente verblijven maken te weinig gebruik van op kortverblijf gerichte verblijfsvoorzieningen.

De opgave is dan ook om meer verblijfsaccommodaties te ontwikkelen voor gasten die de gemeente enkele dagen bezoeken, waarna de accommodaties weer door andere gasten gehuurd kunnen worden.

Heeze-Leende ziet haar bijdrage aan de schaa sprong van de Brainportregio vooral in het bieden van een aantrekkelijk (recreatief, natuurrijk) landschap.

Aandachtspunt daarbij is de vindbaarheid van het totale recreatie-aanbod van Heeze-Leende voor de huidige en nieuwe bewoners van de Brainport-regio.

De verschillende fietsroutes (binnen en buiten de gemeente) zijn niet optimaal op elkaar aangesloten en de aansluiting van de routes tot in de dorpskernen (met name Heeze) wordt gemist. Bovendien zijn de verschillende routes op de Groote Heide zo divers dat bezoekers de oriëntatie kwijtraken. Verder zijn niet alle waardevolle (cultuurhistorische) elementen, gebieden en beekdalen even goed beleefbaar.

Ambities van het Rijk, de Provincie en de Regio

Nationale omgevingsvisie (NOVI)

Het Rijk stelt in de NOVI dat Nederland in de toekomst een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving moet bieden en economisch moet kunnen floreren. Prioriteiten welke toegekend kunnen worden aan recreatie en toerisme zijn:

- Duurzaam economisch groeipotentieel.
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal – dat betekent meer dan de identiteit koppelen aan de huidige ruimtelijke invulling. Naast de economische functie van een gebied, kijkt het Rijk ook naar natuur, cultureel erfgoed, milieu, bodem- en watersysteem, landschappelijke schoonheid etc.

Provinciale omgevingsvisie (POVI) van Noord-Brabant

“Het landschap kent in het jaar 2050 hoge cultuurhistorische waarden, waar bewoners graag recreëren. Mensen in Eindhoven wisselen in het jaar 2050 hun hightech woon-en werksfeer graag af voor een bezoek aan het dorpslandschap met bijbehorende aantrekkelijke natuurgebieden om doorheen te wandelen of fietsen.”

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

De bijdrage van Heeze-Leende aan de schaa sprong is vooral gericht op het bieden van een aantrekkelijk (recreatief, natuurrijk) landschap. Het behoud van het bestaande karakter van de dorpen is namelijk een belangrijk uitgangspunt.

Reflectie (boven) regionale visies op het gebied van recreatie en toerisme:

Inzetten op een prettige leefomgeving, het beschermen van onze natuurgebieden maar ook het ruimte bieden aan recreatie versterkt onze rol in de regio. Hierbij is het belangrijk de eigen maat te behouden en in te zetten op onze authentiek Brabantse kwaliteiten. Voor Heeze-Leende blijft het een belangrijke uitdaging om de natuurlijke kwaliteiten te beschermen.

We werken in de regio samen aan de ontwikkeling van een ‘leisure landschap’ in Natuurgrenspark de Groote Heide.

SWOT-analyse

Onderstaande analyse geeft inzicht in de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen van de huidige situatie en de toekomstgerichte ambities.

Sterke punten (Strengths):

1. Unieke natuur- en cultuurhistorische elementen: Heeze-Leende heeft waardevolle natuurgebieden (zoals Strabrechtse Heide en Leenderbos) en rijke cultuurhistorische elementen (zoals het Kasteel Heeze en de Sint-Victormolen).
2. Bereikbaarheid en infrastructuur: Heeze is goed verbonden met de Brainportregio via treinstation, snelwegen en fietspaden. Dit maakt het toegankelijk voor zowel bewoners als recreanten.
3. Recreatief potentieel: De regio trekt al jaarlijks 2,7 miljoen dagrecreanten, wat wijst op een sterke bestaande toeristische sector en bijdraagt aan de lokale economie.
4. Ondersteuning van kleinschalig toerisme: Er is ruimte voor kleinschalige initiatieven, zoals boerderijwinkels en Bed & Breakfasts, die passen bij de lokale cultuur en natuur.
5. Samenwerking met regionale partners: Er is samenwerking met buurgemeenten en andere organisaties (waterschappen, bosbeheerders) om het recreatieve aanbod te versterken en duurzame ontwikkelingen te realiseren.

Zwakke punten (Weaknesses):

1. Beperkt verblijfsaanbod: Het aanbod van overnachtingsmogelijkheden is niet voldoende afgestemd op de behoefte van recreanten die langere tijd willen verblijven.
2. Onvoldoende verbinding tussen dorpscentra en natuurgebieden: De recreatieve routes zijn nog niet optimaal verbonden met de dorpskernen, wat bezoekers kan afleiden van het bezoeken van de dorpen.
3. Beperkte zichtbaarheid voor Brainportbewoners: Het recreatieve aanbod is niet goed zichtbaar voor de bewoners van de Brainportregio, waardoor het niet optimaal benut wordt.
4. Gebrek aan grootschalige recreatievoorzieningen: Er is beperkte ruimte voor grootschaligere recreatievoorzieningen, die mogelijk meer toeristen aantrekken.
5. Beperkte gastvrijheid en voorzieningen: De huidige recreatieve voorzieningen kunnen verder verbeterd worden, zoals meer banken, picknickplaatsen, en informatiepunten langs de routes

Kansen (Opportunities):

1. Versterken van de Brainportregio: Door het aanbieden van een aantrekkelijk natuur- en recreatielandschap kan Heeze-Leende een belangrijke bijdrage leveren aan de aantrekkingskracht van de regio voor bewoners en toeristen.
2. Verhogen van de biodiversiteit: Door het verbeteren van ecologische verbindingen en het versterken van de natuurgebieden, kan de regio bijdragen aan een duurzamer en rijker landschap.
3. Groei van het toerisme: De stijgende vraag naar recreatie en toerisme biedt kansen om meer verblijfsaccommodaties te ontwikkelen en de dorpscentra economisch te versterken.
4. Samenwerkingen uitbreiden: Verdere samenwerking met regionale partners kan zorgen voor een breder, aantrekkelijker recreatief aanbod en duurzamere ontwikkelingen.
5. Slimme mobiliteit en bereikbaarheid: Investeren in multimodale vervoersmogelijkheden kan zorgen voor een betere bereikbaarheid van de natuur- en recreatiegebieden, wat aantrekkelijker is voor zowel lokale bewoners als toeristen.
6. Versterken van de identiteit van de dorpen: Het versterken van de cultuurhistorie en het verbeteren van de dorpsentrees kan de aantrekkelijkheid van de dorpen vergroten voor zowel bewoners als bezoekers.

Bedreigingen (Threats):

1. Toegenomen recreatieve druk op natuurgebieden: Een te grote toename van recreanten kan druk uitoefenen op de natuurgebieden, wat ten koste kan gaan van de ecologische waarde en biodiversiteit, vooral als er geen goede balans wordt gevonden tussen natuurbehoud en recreatie.
2. Te veel vercommercialisering: De ontwikkeling van grootschalige recreatievoorzieningen kan leiden tot een verlies van authentieke charme en verstoring van de natuur en cultuurhistorie.
3. Verlies van authentieke identiteit: Bij te grootschalige recreatieve ontwikkelingen of veranderingen in de dorpscentra kan de authentieke, Brabantse sfeer verloren gaan, wat kan leiden tot weerstand bij lokale bewoners en toeristen.
4. Concurrentie van nabijgelegen regio's: Andere nabijgelegen gebieden met meer ontwikkelde recreatieve voorzieningen kunnen toeristen afleiden van Heeze-Leende.
5. Klimaatverandering en biodiversiteit: Veranderingen in het klimaat kunnen de natuurgebieden beïnvloeden, wat een bedreiging kan vormen voor de biodiversiteit en de aantrekkelijkheid van de regio voor recreatie.
6. Verkeerde ontwikkeling van grootschalige recreatie: Het risico van grootschalige recreatievoorzieningen die de lokale gemeenschap niet ten goede komen of het landschap verstoren, kan de duurzame visie bedreigen.

Samenvatting:

De gemeente Heeze-Leende heeft sterke natuurlijke en cultuurhistorische troeven die een solide basis bieden voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme. De belangrijkste kansen liggen in het optimaliseren van recreatieve routes, het verbeteren van de verblijfsrecreatie, en het versterken van de verbindingen tussen natuurgebieden en dorpskernen. Er moet echter een zorgvuldige balans worden gevonden tussen de groei van de recreatiesector en het behoud van de natuur om de ecologische waarden te beschermen en tegelijkertijd de recreatieve beleving te verbeteren. Grootschalige ontwikkelingen moeten zorgvuldig worden overwogen om de authenticiteit en de duurzaamheid van de regio te waarborgen.